

"O divanlar der ki, veli ol, gör, makamata çık, bak, nurları, feyizleri al. Risalet-in Nur ise der, her kim olursan ol, bak, gör, yalnız gözünü aç, hakikatı müşahede et, saadet-i ebediyenin anahtarı olan imanı kurtar." İkisinin farkını açıklar mısınız?

Risale-i Nur, meslek ve meşrep olarak tarikat ve tasavvuf değildir. Nur mesleği tarikat berzahına girmeden hakikatleri doğrudan Kur'an'dan alan ve bu hususta sahabelerin mesleğini ölçü tutan bir cemaat hareketidir. Yani Risale-i Nur dairesinde tasavvufta olduğu gibi riyazet, çile, uzlet, erbain gibi terbiye metotları yoktur. Nur talebeleri direkt sünnet yolu ile ıslahı nefis eder. **Nur talebelerinin bütün amacı** tahkiki imanı elde edip, farzları yapıp, günahlardan kaçınmak ve sünnete ittiba etmektir, denilebilir. Bunun dışında harici ve özel bir terbiye metodu yoktur ayn-ı şeriattır.

Tarikatta ise riyazet, çile, rabıta, şeyhte fena olmak, seyri sülûk gibi araç ve vasıtalarla nefsi terbiye ve tezkiye etmek ve ondan sonra hakikatleri elde etmek esastır. Bu yol hem uzundur, hem meşakkatlidir, hem dar bir yoldur, herkes gidemez. Ama gidebilen için gayet güzel ve şirin bir manevi seyahattir. Biz zor ve elverişli değil derken, bu zamanın insanların bu yola müsait olmamasını kast ediyoruz. Yoksa tasavvuf ve tarikat yolunun *-haşa-* hata ve yanlış olduğuna dair bir fikir ya da düşüncemiz kesinlikle yoktur.

Risale-i Nur'un en büyük vasıflarından biri, insanlık içindeki bütün anlayış tabakalarına hitap etmesi ve onları aydınlatabilmesidir. Başka eserlerde bu vasıf çok nadir olarak görünüyor.

Risale-i Nur avam havas, cahil alim, zengin fakir, köylü şehirli, her kesime hitap eden bir eser olmasından, bazen bir kelimesi ve cümlesi çok manaların depolu olduğu bir kitap hükmünü alır. Bu yüzden herkesin istifade ve anlayışı, kabiliyet ve anlayışına göre oluyor, ama en alt kademedeki avam insan da istifadesiz kalmıyor.

Ama batılı bir filozofun eserini ya da doğulu İbn-i Arabinin eserlerini anlamak için onların kıvamına varmak ve o seviyeye çıkmakla anlamak mümkündür; onların eserleri sadece havassa hitap ediyor.

"O divanlar derki veli ol, gör makamata çık bak, nurları, feyizleri al." ifadesi bu manaya işaret ediyor.

Risale-i Nur meyveli bir bahçe gibidir. O bahçede çok uzun dalların ucunda tatlı ve olgun meyveler de var, en alt kısmında boyu kısa olanlar için de meyveler var. Yani

Nurlar kimseyi meyvesiz bırakmayan güzel bir bahçe hükmündedir.

Risale-i Nurların dışındaki İslami kaynaklarda imana ve Kur'an'ın inceliklerine dair meseleler dağınık ve zamanlarının ihtiyacına göre şekillenmiş ve ona göre tarif edilmiştir. İmani mevzular ayrı ayrı ve teknik tariflerle ehil olanlara izah edilmiştir.

Her bir alim bir meseleyi eserinde güzelce tarif etmiş, ama tarif, temsil ve teşbih ile avamın idrakine hitap etmediği için, istifade umumi değil, hususi kalmıştır. Mesela kader konusunu Sad-ı Taftazani elli sayfalık izah ile havassa tam anlatmış, ama avam insanlar bu hususta istifadesiz kalmıştır. Aynı şekilde İmam Gazali çok güzel telifatlara ile felsefeye derin darbeler vurmuş, ama bu telifatlardan sadece ehil olan ulema istifade edebiliyor.

Bu yüzden bu zamanda bütün İslami kaynaklara tam vukufiyet ve tam mesai mümkün olmadığı için, insanlar sorunları çözmekte zorlanılıyor ve tam itminan sağlanamıyor. Biraz bu zamanın şartlarının müsadessizliği, biraz o eserlerin kendi döneminin şartlarına göre yazılması biraz havassa hitap etmesi gibi sebeplerden dolayı eski kıymetli kaynaklar zamanın ihtiyaçlarına tam cevap veremiyor.

Risale-i Nur'un diğer eser ve kaynaklardan farkı, o kaynaklarda dağınık ve hususi olan imani ve Kur'anî meseleleri temsil ve teşbihlerle toplatıp, herkesin anlayacağı seviyeye indirmesidir. Aynı zamanda günümüz meselelerine de ışık tutması Risale-i Nur'u daha tesirli ve parlak yapmıştır. Risale-i Nurlar temsil ve teşbih dürbünü ile en derin ve en dağınık meseleleri en avam insanın idrak edebileceği bir kıvama ve seviyeye getirmiştir. Sair kaynaklar hususi insanlara hitap ederken, Risale-i Nur umuma hitap ediyor.

Mesela İbn-i Arabi gibi zatlar, bizim eserlerimizi anlamak için bizim makamımıza çıkmak lazımdır diyor. Ama Risale-i Nurlar her makam ve mevkideki insana, yalnız kulağını ve gözünü aç diyor, başka bir şart istemiyor.

Evet, temsil ve teşbihin anlatımdaki en büyük misyon ve gayesi, soyut olan manayı somut hale getirmek, derin olan manayı yüzeye çıkarmak, dağınık hakikatleri bir noktada toplamak, uzaktaki bir manayı yakınlaştırmak içindir.